

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Quatenus præscientia futurorum cum eorum contingentia, & libertate
cohæreat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

minum, & vocum usu à reliquis suo more diffideant. Probatur primò, quia propositio ab Aristotele definitur, aut si mauis, describitur, oratio verum, vel falsum significans: at propositio de futuro contingenti absolute verè propositio est. Secundo, quia propositiones contradictoriae ita comparatae sunt, vt altera vera, altera falsa sit: at ea propositiones de futuro contingenti, Petrus cras peccabit, Petrus cras non peccabit, sunt contradictoriae. Confirmatur, quia propositiones vniuersales de futuro contingenti iuxta Aristotelem præcipue nobis aduersarium determinate falsæ, & nullo modo veræ sunt, quod Aristoteles edocuit ea fortè ratione ductus, quia moraliter impossibile est, vt in tanta hominum multitudine aliquis non currat, quod ad falsitatem vniuersalis affirmatiuæ sufficit, aut aliquis à curru non abstineat, quod ad vniuersalis negatiuæ falsitatem satis est: at eo ipso, quod tales propositiones vniuersales de futuro contingenti determinate falsæ sint, non poterunt non determinate veræ esse propositiones particulares de futuro contingenti, nimirum hæ; aliquis homo currit, aliquis homo non currit: ergo, &c. Minor probatur, quia ea particulares de futuro contingenti illis vniuersalibus contradicunt: particulares igitur determinate veræ erunt, vbi vniuersales determinate falsæ sint.

2 Tertio propositiones de præterito contingenti determinate veræ, aut falsæ sunt, vt vel aduersarij fatentur: ergò & propositiones de futuro contingenti: cur enim obiectum propositione antè eam verificare, aut falsificare possit, magis, quam obiectum ea posterius: cum obiectum propositione antè, & respectu illius præteritum non magis existat, cum propositio existit, quam obiectum ea posterius, & quod respectu illius futurum est. Quarto, quia Deus de futuris contingentibus in particulari iudicat, & propositiones efformat iuxta illud Sapient. 8. cap. signa, & monstra scit antequam fiant, & euentus seculorum, & temporum. Quod etiam aliis mille locis scriptura testatur: at omnis propositio diuina posituè vera est. Demum à priori, aut Petrus currit in instanti A. aut non: alterutrum enim necessario eligendum est iuxta illud irrefragabile principium quodlibet est vel non est. Si primum; hæc igitur propositio, Petrus currit in instanti A. prius prolata determinate vera est, cum obiectum eius ita se habeat sicut ipsa representat: Si secundum, ergo ea propositio prius prolata eadem ratione falsa est.

3 Afferò secundo propositiones nostræ de futuro contingenti antea, quam earum obiecta existant, nec determinate veræ, nec determinate falsæ sunt, si proprie, & cum rigore loquendum est. Probatur; quia veritas propositionis nostræ de futuro contingenti est complexum ex actu, & existentia rei, quæ futura enunciatur; at nullum complexum propriè existit, antequam omnes eius partes existant: veritas igitur de futuro contingenti non existit propriè, antea, quam eius obiectum existat, esto impropriè, & in communi usu loquendi ante existentiam obiecti propositio de futuro contingenti vera dicatur, eo, quod ante eam existentiam principalis veritatis constitutum existat. Hoc, & non aliud cum Aureolo plerique Nominales re ipsa censuisse mihi videntur.

C A P V T II.

Quatenus præscientia futurorum cum eorum contingentia, & libertate cohereat?

4 A Ristoteles 1. Perihermenias cap. 8. & Tullius lib. de fato, & cum iis non pauci hæretici veritatem, & falsitatem propositionum de futuro contingenti in particulari negant, & consequenter Deo futurorum præscientiam, ac prouidentiam denegant: quorum fundamentum est, quia præscientia Dei, aut etiam præscientia humana futurorum contingentiam, & libertatem de medio tolleret: quod fundamentum bifariam proponi solet; primo quia omnis suppositio antecedens, & essentialiter connexa cum effectu eius libertatem euertit, licet enim determinatio consequens effectum eius libertati non derogat, aliàs nullus effectus liber remaneret, cum omnis effectus ex aliqua suppositione consequenti, saltem ipsius effectus determinate, & inuitabiliter existat, omne enim, dum est, necessarium est; ceterum determinatio antecedens, seu, quod perinde est, suppositio antecedens effectum, & cum eo determinate connexa omnium confessione eius libertatem tollit: at scientia Dei de peccato Petri est suppositio quædam antecedens illud peccatum, quo nimirum tota æternitate prior, & anterior est, & aliunde ratione suæ veritatis infallibilis cum eo peccato essentialiter connectitur: libertatem igitur peccati penitus euertit.

5 Secundo: quoties antecedens est Petro, v. g. necessarium, & inuitabile, consequens etiam ei necessarium, & inuitabile est: at antecedens huius enthymematis, Deus scit ab æterno Petrum peccaturum, Petrus ergo peccaturus est, Petro necessarium, & inuitabile est: igitur & consequens ei necessarium, & inuitabile est, atque adeo præscientia futurorum in Deo admissa, Petrus, non libere, sed necessario, & inuitabiliter peccabit. Maior probatur: quia quoties antecedens est absolute necessarium, & consequens est absolute necessarium, vt cernere est in hoc enthymemate, Deus est: ergo omnipotens est: quoties igitur antecedens respectuè necessarium est, consequens etiam respectuè necessarium erit. Minor probatur, quia Petrus nequit facere, ne in Deo scientia illa peccati sui extiterit: ea ergo scientia Petro necessaria, & inuitabilis est, atque adeo antecedens, &c. probatur antecedens, tum, quia ad præteritum non datur potentia, vt fert commune proloquium: at si Petrus posset facere, ne scientia Dei de peccato suo non fuisset, ad præteritum esset potentia: tum, quia scientia Dei de peccato Petri à Petro peccante non dependet, nec eo posterior est, cum talis dependentia, & posterioritas manifestam imperfectionem in Deo arguat non ergo potest Petrus facere, ne existat in Deo scientia de peccato suo, sicut facere nequit, ne existat in Deo scientia de peccato alieno Iudæ v. g. quia scientia eius peccati ab eo independens est, & eo nequiquam posterior.

6 Hoc argumentum, vt faciat homines liberos facit sacrilegos, vt rectè notauit Augustinus lib. 5. de ciuitate Dei c. 9. pro cuius solutione noto primò, duplicem esse prioritatem, & antecedentiam, aliam temporis, naturæ aliam, de quibus supra non nihil disseruimus. Noto secundo determinationem, siue connexionem antecedentem antecedentia naturæ obesse libertati effectus, quem respicit, siquidem

causa libera est, quæ positis omnibus requisitis ad operandum potest operari, vel non operari, ac proinde effectus liber est, qui à causa, & requisitis omnino indifferentibus ad utrumlibet & non connexis, ac determinatis ad vnum proficiscitur; connexio igitur causa, aut alicuius requisiti, aut conditionis complementis causam, seu, quod recidit in idem, eius determinatio ad vnum libertati obest: cum ergo connexio, & determinatio antecedens natura sit connexio, & determinatio causa, & cōplementi eius in actu primo, non potest non connexio hæc, & determinatio antecedens indifferentiæ causæ in actu primo, ac proinde libertati effectus non obesse. Noto tertio, connexionem, & determinationem antecedentem antecedentia temporis libertati effectus non obesse: siquidem ex definitione libertatis nuper posita solam connexionem, ac determinationem antecedentem natura libertati obesse colligitur: cur ergo determinatio antecedens tempore ei obesse videatur.

7 Noto quarto, scientiam Dei de peccato Petri quoad denominationem, & determinationem eo posteriorem esse, & ab eo dependere; quia ideo Deus præscit, Petrum peccaturum, quia Petrus peccaturus est, & non è conuerso, vt Sapientissimus P. Molina in concordia quæst. 14. art. 13. disp. 50. docet ex communi Patrum sententia, quorum vnum, aut alterum sectione sequenti laudabimus: scientia igitur Dei de peccato Petri eo posterior est, aliàs sanè, cum dicitur, ideo lignum calefieri, quia igni applicatur, calefactio applicatione posterior, & ab ea dependens negari potest. Quamquam autem Thomistæ dependentiam hanc, ac posterioritatem cum imperfectione diuini actus coniunctam esse aliis, aliisque verbis inculcent, manifestè tamen falluntur; siquidem hoc, quod est deficere maius argumentum imperfectionis est, quam dependentia, ac posterioritas, at scientia Dei quoad determinationem, ac demonstrationem absque vlla imperfectione deficere potest, vt vel aduersarij fatentur, ergo & absque imperfectione obiecto creato posterior, & ab eo dependens est. Deinde maior est posterioritas originis, qua filius patre posterior est, quam posterioritas, qua scientia Dei obiecto suo posterior est, cum scientia sit posterior obiecto velut mera conditione, sine qua non esset, non tamen à qua sit, filius verò patre æterno velut principio eius realiter productiuo posterior sit: at prior illa posterioritas cum imperfectione coniuncta non est: igitur nec posterior.

8 Noto tandem, potentiam ad præteritum duplicem esse; aliam directam, & physicam, aliam indirectam, & intentionalem; potentia physica, & directa ad aliquid præteritum ponendum, aut tollendum est, qua causa prout relata ad tempus præsens in aliquid iam præteritum physicè, & directè influit, & cōcurrit, aut concursum physicum & directum in illud omnino cohibet, & suspendit: hæc autem potentia ad præteritum planè impossibilis est; quo enim pacto causa in tempore iam transacto, in quo non existit, operari potest, aut operationem cohibere? potentia intentionalis, & indirecta ad aliquid præteritum, actū v. g. intellectus se anteriorem ponendum, aut tollendum est, qua causa aliqua creata relata ad tempus præsens operatur aliquid cuius existentia sit infallibilis conditio ad hoc, vt actus scientiæ præteritus, & tempore, vel æternitate anterior in Deo, aut in homine existat, in quam conditionem dum Petrus v. g. physicè, & directè influit in actum scientiæ ab ea pendentem, indirectè & intentionaliter influit

& quam conditionem dum destruere, aut non ponere potest per suspensionem concursus directi, & physici, sanè indirectè, & intentionaliter efficere potest, ne actus scientiæ anterior vnquam extiterit & hæc potentia ad præteritum neutiquam repugnat sed potius sacris litteris, & Patrum testimonio conformis & accommodata est, vt videre est apud P. Suar. in opusc. l. 1. c. 9. n. 20.

Quibus positis ad primum respondeo: determinatio antecedens natura, non vero tempore libertatem evertit, vt ex notatione secunda, & tertia constat: at scientia Dei de peccato Petri extituro est determinatio quædam illud, non natura, sed tempore anteueruens, & illo natura posterior, vt ex notatione quarta constat. Ad secundum respondeo: scientia Dei de peccato Petri inuitabilis, & necessaria non est, sed potius contingens, & euitabilis, potestque Petrus facere, ne ea scientia in Deo vnquam extiterit, ex quo neutiquam sit, ad præteritum dari potentiam physicam, & directam, sed tantum intentionalem, in quo nulla repugnantia est, vt ex notatione quinta constat. Rursus inde non fit, scientiam Dei quoad entitatem à peccato Petri dependentem sed tantum quoad determinationem, & denominationem ab eo dependere velut mera conditione, non à qua sit, sed sine qua non esset, in quo etiam nulla repugnantia est, vt ex notatione quarta perspicuum.

C A P V T III.

Quatenus de præscientia rerum in æternitate, & earum futuritione sentiendum sit.

10 Explicata concordia præscientiæ futurorum cum libertate arbitrij, superest explicandum medium in quo Deus futura præcognoscit: quæ difficultas priori leuior non est, & non paucos coegit, vt de præscientia rerum in æternitate, & earum futuritione plura subtilius, quam verius differerent, alios verò præsertim Nominales, vt difficultatem hanc in hac vita insuperabilem omnino esse assererent: etenim scientia Dei, (& eadem est ratio de humana nequit esse determinatè vera de peccato Petri futuro antea quam existat: quin peccatū Petri determinatè futurū sit antea, quā existat: at peccatū Petri nequit esse determinatè futurum antea, quam existat: scientia ergo Dei de eo determinatè vera esse nequit. Maior perspicua est, qua enim ratione quod determinatè futurum nō est à Deo velut futurū verè cognosci potest? Minor probatur, quia ab æterno anteaquam peccatum Petri existat, nihil assignari potest, per quod determinatè futurum sit, cum ab æterno sola carentia eius peccati existat, quæ carentia, cum indifferens sit, vt postea peccatum existat, vel non existat, peccati futuritio esse nequit.

11 Respondent primo Thomistæ, Deum non cognoscere peccatum Petri esse futurum, iuxta illud D. Gregorij. *Deo futurum nihil est ante cuius conspectum non transiunt futura, neque veniunt.* Cui August. Boëtius D. Thomas, & alij Patres astipulantur; sed cognoscere peccatum Petri velut sibi ab æterno præsens iuxta illud Boëtij. *Talia apud se præsentia spectat, qualia in tempore futura proseruiunt*, cui Patres allegati consentiunt. Prior pars huius sententiæ ex iis, quæ numero superiori allata sunt, ab iis suaderi solet: posterior autem pars ab iis probatur primo, quia æternitas est tota simul, omnisque secessionis incapax